

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

INVESTIGATION OF VULNERABLE NARCISSISM LEVELS OF UNIVERSITY STUDENTS ACCORDING TO DEMOGRAPHIC VARIABLES

Saypak H.

Necmettin Erbakan University, Ereğli Faculty of Education, Department of Educational Sciences

Efili E.

Prof., Dr.

Necmettin Erbakan University, Ereğli Faculty of Education, Department of Educational Sciences, Faculty

Member

0000-003-1158-5764

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KIRILGAN NARSİSİZM DÜZEYLERİNİN DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Saypak H.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Efili E.

Prof., Dr.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü Öğretim Üyesi,

0000-003-1158-5764

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20186469>

Abstract

The aim of this research is to examine the levels of fragile narcissism among university students according to demographic variables. Fragile narcissism has been associated with sensitivity to criticism, depressive thoughts, excessively humble attitudes, and grandiose expectations in relationships. The Fragile Narcissism Scale (VNS) and a personal information form were used to collect data. The prepared forms and scale data were sent to participants online via Google Forms. A total of 240 university students aged 18 and over (120 women and 120 men) studying in the 2025-2026 academic year participated in the study. After conducting a normality test on the data, it was determined that the data showed a normal distribution; accordingly, the parametric test methods "Independent Groups t-Test" and "One-Way Analysis of Variance (ANOVA)" were used. The results of the data analysis revealed that students' fragile narcissism scores showed a significant difference according to the gender variable. When considering the class level variable, no statistically significant difference was found between the groups; A statistically significant difference was observed in the levels of fragile narcissism in relation to the economic level variable. The results obtained from this research were discussed in light of previous studies, and suggestions were offered to contribute to the literature in this context.

Özet

Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin kırılğan narsisizm düzeylerinin demografik değişkenlere göre incelenmesidir. Kırılğan narsisizm eleştiriye hassasiyet, depresif düşünceler, aşırıya kaçan alçak gönüllü tutumlar ve ilişkilerde büyülenmeci beklentiler içerisinde olmakla ilişkilendirilmiştir. Araştırmada veri toplamak amacıyla Kırılğan Narsisizm Ölçeği (KNÖ) ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Verileri elde etmek için hazırlanan form ve ölçek verileri google formlar üzerinden online şekilde katılımcılara iletilmiştir. Araştırmaya 2025-2026 yılında eğitim gören 120 kadın 120 erkek olmak üzere 18 yaş ve üzeri toplam 240 üniversite öğrencisi katılım sağlamıştır. Verilerin normallik dağılım testi yapıldıktan sonra normal dağılım gösterdiği belirlenmiş bu doğrultuda parametrik test yöntemlerinden "Bağımsız Gruplar t-Testi" ve "Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)" kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda bulgular öğrencilerin kırılğan narsisizm puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiğini belirlemiştir. Sınıf düzeyi değişkenine bakıldığında gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamış; ekonomik düzey değişkeninde ise kırılğan narsisizm düzeyleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmüştür. Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar, yapılan çalışmalar ışığında tartışılmış ve konuya yönelik öneriler sunulurken araştırmanın bu kapsamda literatüre katkı sağlaması amaçlanmıştır.

Keywords : Narcissism, grandiose narcissism, vulnerable narcissism, demographic variables

Anahtar Kelimeler: Narsisizm, büyülenmeci narsisizm, kırılğan narsisizm, demografik değişkenler

1. GİRİŞ

Üniversite yılları bireylerin ergenlikten genç yetişkinlik dönemine adım attığı bir geçiş dönemidir ve bu iki dönem arasındaki bir köprüye benzetilebilir. Bu dönemde bireyler bir çatışma dönemi olan ergenlikten henüz çıkmıştır ve girmiş oldukları yeni ortama, sosyal roller ve ilişkilere uyum sağlama aşamasındadırlar.

Yine bu dönemdeki bireyler ortama uyum sağlamakla birlikte akademik başarı, sorumluluk alma, mesleki bilgi ve beceriler ile sosyal çevre edinme süreci içerisinde olmaktadır [1]. Narsisizm kavramı son yıllarda günlük dilde de sıkça kullanılan ve gündemde olan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Narsisizm; kişinin sosyal ilişkilerini, benliğine yönelik bakış açısını

psikolojik ve ruhsal iyi oluş düzeyini büyük ölçüde etkileyen, çok faktörlü bir kavram olarak tanımlanmıştır [2, s.2]. Narsisizm kavramı, kökenini Yunan mitolojisinde sudaki yansımaya aşık olan ve bu imkansız aşkın peşinde ömrünü tüketen Narkissos efsanesinden almaktadır. Kavramın psikoloji literatüründeki ilk izleri, 1898 yılında Ellis'in bu durumu kişinin kendi vücuduna yönelttiği hayranlık olarak tanımlamasıyla görülmüştür [3, s.48]. Psikanalitik kuramın kurucusu Sigmund Freud ise narsisizmi, dış dünyadan çekilen libidonun benliğe yöneltilmesi durumu olarak açıklayarak konuyu bilimsel bir zemine oturtmuştur [4, s.16]. Freud narsisizmi belirli bir gelişimsel evre olarak ele alırken, Jung ve onu takip eden araştırmacılar bu olguyu yaşam boyu süregelen bir dinamik olarak görmüşlerdir [3, s.50]. Bireyin gelişimsel sürecine bakıldığında, narsistik eğilimlerin yaşamın ilk aylarındaki yalnızlık duygusu ve temel ihtiyaçların karşılanmaması sonucu oluşan hayal kırıklıklarıyla şekillendiği bildirilmektedir [5, s.4]. Sağlıklı bir gelişim için bakım veren kişiyle kurulması gereken aynalama ve idealizasyon bağının oluşmaması, bireyin dış dünya yerine kendi iç dünyasına yatırım yapmasına neden olmaktadır [6]. Literatürde narsisizm, normal ve patolojik olmak üzere iki temel boyutta ele alınmaktadır [3, s.49]. Normal narsisizm; bireyin özgüveninin sağlıklı bir düzeyde olması, kendisiyle barışık yaşaması ve çevreden gelen yapıcı eleştirileri benlik saygısını yitirmeden kabul edebilmesidir [7, s.28]. Her bireyin temelde sevilme, beğenilme ve onaylanma gibi narsistik gereksinimleri mevcuttur ve bu ihtiyaçların dengeli şekilde doyurulması psikolojik sağlık için gereklidir [3, s.51]. Patolojik narsisizm ise, dışarıdan bakıldığında aşırı bir özgüven ve görkemli bir kendilik sunumu gibi görünse de, aslında bireyin benliğini ayakta tutabilmek için başkalarının hayranlığına muhtaçlık duymasındır. Patolojik narsisizmde ego ve süperegonun bütünleşme eksikliği yaşar ve bu durum çocukluktaki kusurlu nesne ilişkilerinden kaynaklanır [8]. Grandiyöz (görkemli) bir tarzda önemli olma duygusu, empati yoksunluğu, sınırsız başarı düşlemleri ve sürekli bir başarı beklentisiyle karakterize olan bu kavram "Narsistik Kişilik Bozukluğu" (NKB) adıyla resmi bir tanı alması 1980 yılında yayımlanan DSM-III ile birlikte olmuştur [5, s.6]. Narsistik bireyler bekledikleri onayı dışarıdan alamadıklarında derin bir anlamsızlık ve boşluğa düşüp depresyon yaşayabilirler. Bu boşluğu kapatmak için de kendilerini üstün hissettirecek statü ve nesnelere aşırı yatırım yapabilirler [6]. Güncel literatürde narsisizm küstah ve sergileyici tutumlarla ifade edilen "açık narsisizm" ve daha kapalı, savunmacı özelliklerle ilişkilendirilmiş "kapalı narsisizm" olarak da kategorilenmiştir. Narsisizmin değerlendirilmesinde yaygın olarak kullanılan hem projektif hem de objektif testler bulunmaktadır [3, s.51]. Nicel araştırmalarda Raskin ve Hall tarafından geliştirilen Narsistik Kişilik Envanteri (NPI), Rorschach Testi gibi projektif yöntemler ise bilinçdışı süreç ve kişilik dinamiklerini anlamak için tercih edilmektedir [9, s.7]. Araştırmalar narsisizmin yaş, cinsiyet gibi değişkenlerle her zaman için doğrudan ilişkisi olmasa da narsistik özelliklerin engellenme durumunda saldırganlık ve öfke patlamalarıyla ilişkili olabileceğini göstermiştir [10]. Literatürde son

yıllarda narsisizmin sosyal ve iş yaşamındaki etkilerine değinilmekle birlikte narsistik bireylerin yüksek motivasyon ve karakteristik duruşlarıyla liderlik rolünde avantajlı olabilirken empati yoksunlukları ekip içi çatışmalara neden olabilmektedir [11]. Ayrıca teknolojinin ilerlemesiyle birlikte, narsistik "hak iddia etme" ve "üstünlük" özelliklerinin internet bağımlılığı ve siber zorbalık ile ilişki içerisinde olduğu bulgulanmıştır [12]. Tüm bu veriler ışığında narsisizm, bireyin erken çocukluk yaşantılarından mesleki başarısına kadar geniş bir yelpazeyi etkileyen karmaşık bir kişilik örüntüsü olarak önemli bir kavram haline gelmektedir. Bu kapsamda üniversite çağındaki öğrenciler için narsisizm kavramı içinde bulundukları dönemin özellikleri açısından kritik bir öneme sahip olabilir. Narsisizm kavramının anlaşılması ve özellikle içe dönüklük, eleştiriye karşı aşırı hassaslık, aşırı alçakgönüllülük ilişkilerde büyülenmeci tutumlar gibi özelliklerle ilişkili olan kırılan narsisizm boyutunun anlaşılması üniversite dönemi bireyleri anlamak için önemli olabilmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı üniversite düzeyindeki öğrencilerin kırılan narsisizm düzeylerinin demografik değişkenlerle ilişkisini ortaya koymaktır. Bu kapsamda araştırmanın alt amaçları şu şekilde belirlenmiştir:

1. Üniversite öğrencilerinin kırılan narsisizm puanları cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
2. Öğrencilerin sınıf düzeyi yükseldikçe, kırılan narsisizm düzeyleri istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Algılanan ekonomik düzey ile kırılan narsisizm puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmakta mıdır?

2. LİTERATÜR

Narsisizm, bir yandan normal gelişimin bir parçası olmakla birlikte öte yandan kişilik özellikleri açısından bakıldığında patolojik boyutu olan, geniş bir alana yayılmış karmaşık bir olgudur. Tarihsel süreçler incelendiğinde mitolojik temellerden doğarak zamanla klinik bir tanı sürecine geçtiğini söylenebilir.. Yunan mitolojisinde değinilen sudaki yansımaları görüp kendi yansımaya aşık olarak aşırı hayranlık duyan Narkissos karakteri narsisizm olgusunun mitolojik temelini oluşturur [13, s.130]. Günümüze bakıldığında kişilerin öz-saygı düzenlemesindeki anormallikleri yansıtan bir metafor halini aldığı görülmektedir. Kavramın literatürde bilimsel olarak ilk izleri, Havelock Ellis'in 1887 yılında bireyin cinsel dürtülerini kendi benliğine yöneltilmesini anlatmak amacıyla "Narkissos benzeri" ifadesini kullanmasıyla ortaya çıkmıştır. Benliğin cinsel bir nesne olarak görüldüğü "oto-erotizm" kavramıyla ilişkilendirilen narsisizm; bireyin benliğine duyduğu hayranlık ile kendini büyük görme davranışlarıyla ilişkilendirilmiştir [14]. Freud, narsisizmi nesnelerden çekilen libidonun benliğe (egoya) yöneltilmesi şeklinde tanımlamış ve bunu "birincil narsisizm" olarak adlandırmıştır. Freud'a göre bu gelişimin doğal bir evresidir. "Narsisizm Üzerine Bir Giriş" adlı metninde Freud, bu egosantrik evrede bebeklerin dış dünyayı ayırt edemediği için libidonun benliğe yönetilmesinin patolojik değil, özgüven ve benlik

saygısı gelişimi için zorunlu bir başlangıç olduğunu vurgular. Fakat normal gelişim sürecinde enerjinin dış dünyaya yönelmesi gerekirken, çeşitli engellerle karşılaşp tekrar benliğe yönelmesi "ikincil narsisizm" olarak adlandırılır ve bu patolojik sürece zemin hazırlar [4]. Literatüre bakıldığında narsisizmin asıl klinik derinliğinin, Nesne İlişkileri ve Benlik Psikolojisi kuramsal tartışmalarında şekillendiği görülmektedir. Heinz Kohut, narsisizmi erken çocuklukta ebeveynlerin sunması gereken "aynalanma" ve "idealize edilme" gibi kendilik nesnesi ihtiyaçlarının giderilmemesi sonucunda ortaya çıkan gelişimsel bir duraklama şeklinde tanımlamıştır. Narsistik kişi, temelde kendilik bütünlüğünün eksikliğini tamamlamak için uğraşır [6]. Otto Kernberg ise narsisizmi daha patolojik bir çerçevede ele alarak bunun "ihtişamlı benlik" (grandiose self) denilen savunma yapısı olduğunu ileri sürmüş, temelde yatan sebebin ebeveynin çocuğun bazı yönlerine hayranlık duyması fakat çocuğa yine de duygusal açıdan soğuk ve reddedici tutumlar sergilemesinin olduğunu belirtmiştir [15]. Kernberg, bu yapıyı kişinin değersizlik, içsel boşluk ve haset duygularıyla baş etmek için geliştirdiği patolojik bir kalkana benzetir. Kuramsal açıyla narsisizm yalnız bir bozukluk olmayıp aynı zamanda "sağlıklı narsisizm" olarak kabul gören; kişilerin olumlu özsaygısının devamı, hırslarının peşinden koşması ve yaşamının uyum halini sürdürmesi için gerekli olan makul görülen bir kapasiteyi ifade eder [16, s.357]. Modern literatürde narsisizm; bir ucunda dışadönüklük, küstahlık ve düşük empati ile karakterize olan "büyükenmeci narsisizm" boyutunun olduğu diğer ucunda ise eleştiriye aşırı duyarlılık, düşük özgüven ve sosyal kaygı ile ilişkili "kırılgan narsisizm" boyutunun bulunduğu heterojen bir spektrum olarak kabul edilmektedir [17]. Narsisizmin klinik tanılama aşamasında Amerikan Psikiyatri Birliği [21] tarafından yayınlanan DSM-5 kriterleri esas alınmaktadır. DSM-5'in narsisizm belirtilerine bakıldığında; sınırsız başarı düşlemleri, aşırı beğenilme ihtiyacı, özel olduğuna inanma ve başkalarını sömürme eğiliminde olmak gibi dokuz maddeyi kapsayan bir belirti kümesi görülmektedir. Fakat güncel araştırmalar, DSM' daha çok büyükenmeci tip üzerinde durduğunu kırılgan narsisizm boyutunun ise daha geride kalabildiğini belirtmektedir [18]. Ayrıca narsisizm, kişilik psikolojisinde "Karanlık Üçlü" (Dark Triad) olarak bilinen; makyavelizm ve psikopati kavramları ile birlikte değerlendirilmektedir. Bu durumun etkilerinin hem iş yaşamındaki liderlik süreçlerinde hem de romantik ilişkilerde kritik olan sadakat ve bağlanma kalıplarını doğrudan etkilediği araştırmalarca vurgulanmıştır [19]. Narsisizm iki boyutu bulunmaktadır ilk boyut olan Büyükenmeci narsisizm, literatür de kişinin kendisini aşırı değerli görmesi, sömürücü eğilimler sergilemesi ve sosyal baskınlık kurma arzusuyla karakterize edilen çok boyutlu bir yapı olarak tanımlanmıştır [20]. Bu kişilik yapısına sahip bireyler en temelde "özel ve eşi bulunmaz biri" olduklarına dair bilişsel bir şemaya sahiptirler ve buna yönelik sarsılmaz bir inançları vardır [21]. Bu büyükenmeci kendilik algısı yalnız bir özgüven göstergesi olmayıp, aynı zamanda kişinin başarı ve yeteneklerini ölçüsüzce abarttığı patolojik bir durumdur [22] Büyükenmeci narsizm de kırılgan narsisizme göre düşük öz-saygı

veya derin bir yetersizlik duygusundan öte, yüksek am oldukça istikrarsız bir öz-saygı bulunur [18]. Beş faktör kişilik kuramı bakış açısıyla bu tip, genelde dışa dönüklük ile olumlu, nörotizm ile olumsuz bir ilişkiye sahiptir, bu durum onların neden daha dirençli ve özgüvenli bir görünüm sunduklarını açıklamaktadır. Kişilerarası ilişkiler boyutuna bakıldığında, büyükenmeci narsisizmin "soğuk ve sömürücü" bir doğaya sahip oldukları, sosyal çevrelerini empati kurmak veya duygusal yakınlık kurmak amacından ziyade, kendi statülerini yükseltmeye yönelik birer "hayran kitlesi" olarak kullanma eğilimi gösterirler [23]. Karanlık Üçlü (Dark Triad) içindeki en belirgin faktör olan büyükenmeci narsisizme sahip kişiler; başlangıçta karizmatik, çekici ve özgüvenli olsalarda aslında empati yoksunluğu ve manipülatif niyetlere sahiptirler [19]. Sosyal ilişkilerinde bir tehditle karşılaştıklarında veya beklentileri ilgiyi alamadıklarında bu kişiler "narsistik öfke" denilen yoğun bir saldırganlık yaşarlar. Bunun sebebi genellikle hatalarının dış faktörlerden kaynaklı olduğunu düşünerek başkalarını suçlama eğiliminde olmalarıdır [24]. Gelişimsel kökenlerine bakıldığında büyükenmeci narsisizmin temelinde ebeveynlerin çocuğu gerçek olamayacak şekilde idealleştirmesi ve sınırları belirtmemesinin önemli bir faktör olduğu görülmektedir [25]. Bu aşırı değer verme, çocuğun başkalarından üstün olduğu yönündeki inancını arttırmakta ve çocukların ileriki yaşamlarında da bir "hak kazanma" (entitlement) duygusuna dönüşmektedir [26]. Büyükenmeci narsisizmin iki farklı yöntemle çalıştığını vurgulayan Narsistik Hayranlık ve Rekabet Modeli (NARC)'a göre "Narsistik hayranlık" yöntemi sosyal çekicilik ve kendini tanıtmaya egoyu beslerken; "narsistik rekabet" yöntemi çatışma ve küçümseme yoluyla üstün olmayı amaçlar [27]. Sonuç olarak büyükenmeci narsisizm, sadece karakteristik bir özellik değil, kişinin kendisiyle ve toplumla kurduğu bağı derinden etkileyen, yüksek uyumsal görüntünün altında ciddi kişilerarası çatışmalar bulunduran patolojik bir durumdur [28]. Narsisizmin bir diğer boyutu olan Kırılgan narsisizm (vulnerable narcissism), literatürde sıklıkla "gizli narsisizm" (covert narcissism) olarak da adlandırılan ve büyükenmeci tipin aksine dışsal bir özgüven yerine içsel bir yetersizlik duygusuyla karakterize edilen karmaşık bir kişilik örüntüsüdür [17, s.370]. Miller ve ark. [20] tarafından yapılan ağ analizleri, bu yapının temelinde yüksek derecede nevrotisizm, eleştiriye karşı aşırı duyarlılık ve kronik bir utanç duygusunun yattığını ortaya koymuştur. Kırılgan narsist bireylerin en belirgin bilişsel çarpıtması, kendilerini hem "çok özel ve eşsiz" hem de "dünya tarafından haksızlığa uğratılmış bir kurban" olarak görmeleridir [22]. Bu bireylerde büyükenmecilik (grandiosity), açık bir sergilemeden ziyade, başkalarından beklenen ancak bir türlü gelmeyen o "hak edilmiş hayranlığın" hayal edilmesi ve bu hayalin gerçekleşmemesi sonucunda derin bir kırgınlık yaşanması şeklinde tezahür eder [24]. Campbell ve Miller'ın [20] vurguladığı gibi, bu bireyler sürekli bir psikolojik acı, boşluk hissi ve düşük kendilik saygısı sarmalında yaşarlar. Kişilerarası ilişkilerde kırılgan narsisizm, genellikle kaçınan ve savunmacı bir sosyal tutumla kendini gösterir [21]. Bu kişiler en ufak bir olumsuz geri bildirimi dahi benliklerine karşı bir tehdit

olarak algılar ve sosyal ortamlarda yoğun düzeyde reddedilme korkusu yaşarlar [29]. Bireyin kendisini koruma amaçlı kendini geri çekerek sosyal izole etmesine veya ilişkilerinde pasif-agresif manipülasyon tekniklerine başvurmalarının altında bu neden yatar [17, s.370]. Kırılğan narsistik bireylerin empati kurma süreçleri de oldukça problemlidir; fakat büyülenmeci narsisizmde olduğu gibi diğerlerini nesneleştirmekten öte, bireyler burada kendi içsel acılarına ve savunma mekanizmalarına çok fazla odaklanırlar bundan ötürü de başkalarının duygularını göremezler [29]. Kırılğan narsisizmde bireylerin büyülenmeci narsist bireylerin tersine, özsaygılarını korumak için dışardan bir onaya ihtiyaçları vardır ve bu kişiler hayal kırıklığına uğramamak için boyun eğici davranışlarda bulunabilir [30]. Kırılğan narsisizmin gelişimsel temellerine bakıldığında genellikle "koşullu sevgi" sunarak aynı zamanda yüksek eleştirel tutumlar sergileyen ebeveynler sahip oldukları görülmüştür [25]. Erken çocuklukta maruz kalınan tutarsız ebeveyn ilgisi, duygusal ihmal, mükemmel olduğu takdirde başarının onaylanması gibi durumlar bu çocukların yetişkinlikte dış onaya bağımlı fakat eleştiriye karşı savunmasız bir benlik oluşturmaları [31]. Klinik boyut ele alındığında ise büyülenmeci narsisizme göre kırılğan narsisizmde daha yüksek düzeyde depresyon, anksiyete ve somatik belirtilerin olduğu görülmüştür [17]. Bu kişiler yaşadıkları yoğun utanç duygusu sebebiyle, kendine zarar verme davranışları ile öz-kıyım düşüncelerine sahip olabilir [32]. Sonuç olarak narsisizmin her iki türünde de, ifade etme şekillerinde belirgin farklar görülse temelde yaralı bir benlik yapısı bulunur ve sürekli yetersizlik hissine karşı koymaya çalışan bir savunma mekanizması çalışır [33, s.14].

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama araçlarının teknik özellikleri ve uygulanan istatistiksel analizlerden bahsedilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, verilerin sayısal olarak ifade edildiği ve değişkenler arasındaki ilişkilerin istatistiksel analizlerle test edildiği nicel araştırma yöntemiyle yapılmıştır. Nicel araştırma; sosyal olguları nesnelleştirerek ölçülebilir verilere dönüştüren ve kuramsal hipotezlerin test edilmesine olanak sağlayan bir yaklaşımdır (Karasar, 2020). Araştırma kapsamında, üniversite öğrencilerinin mevcut kırılğan narsisizm düzeylerini var olduğu şekliyle betimlemeyi ve bu düzeylerin demografik değişkenlerle olan ilişkisini saptamayı hedefleyen ilişkisel tarama modeli tercih edilmiştir (Büyüköztürk, 2018).

3.2. Çalışma Grubu (Örneklem)

Araştırmanın katılımcılarını üniversite dönemindeki toplam 240 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya

katılan üniversite öğrencilerinin cinsiyet dağılımı 120 kız 120 erkek şeklindedir. Araştırmayın katılımcıları sınıf düzeyi ve ekonomik düzey değişkenleri açısından farklı dağılıma sahiptirler. Bu araştırmaya katılımcı seçilirken gönüllülük faktörü esas alınmıştır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Kırılğan Narsisizm Ölçeği (KNÖ): Katılımcıların kırılğan narsisizm düzeylerini ölçmek için "Kırılğan Narsisizm Ölçeği (KNÖ)" kullanılmıştır. Ölçek, 10 maddeden oluşmaktadır ve bu maddeler bireyin yetersizlik duygusu, utanç ve sosyal kaçınma gibi kırılğan narsistik özelliklerini ölçmeyi hedeflemektedir. Ölçek maddelerine "Sıklıkla başkalarının görüşlerini kişisel olarak yorumlarım." maddesi örnek olarak gösterilebilir. Ölçek, 5'li likert yapıya sahiptir (1= hiç katılmıyorum ile 5= tamamen katılıyorum). Ölçekte ters puanlanan bir madde bulunmayıp ölçekten alınabilecek en düşük puan 10, en yüksek puan ise 50'dir.

3.4. Verilerin Analizi

Toplanan veriler spss programıyla analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediği test edildikten sonra normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Verilerin analizinde cinsiyet değişkeni için yapılan karşılaştırmalar (120 kadın, 120 erkek) bağımsız örneklem t-testi, sınıf düzeyi ve ekonomik durum değişkenleri için ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) teknikleri kullanılmıştır.

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde toplanan veriler analiz edilmiş, üniversite öğrencilerinin kırılğan narsisizm düzeyleri ile cinsiyet, sınıf seviyesi ve algılanan ekonomik durum değişkenleri arasındaki ilişkilerin parametrik testler aracılığıyla elde edilen analiz sonuçlarına yönelik bulgulara değinilmiştir.

Tablo-1:

Kırılğan Narsisizm Ölçeği Cronbach's Alpha Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçek	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Kırılğan Narsisizm	.894	10

Tablo-1 incelendiğinde, araştırmada kullanılan Kırılğan Narsisizm Ölçeği'nin iç tutarlık katsayısının oldukça yüksek (.894) olduğu görülmektedir. Alan yazında güvenirlilik düzeyinin .70'in üzerinde olması, ölçek aracının ölçmek istediği yapıyı hatasız ve istikrarlı bir şekilde ölçtüğünün kanıtı olarak kabul edilmektedir. Elde edilen bu katsayı, araştırma verilerinin bilimsel analizler için yeterli güvenirlilik düzeyine sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo-2:

Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Betimsel İstatistikler (Frekans, Ortalama ve Standart Sapma)

Değişken	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Cinsiyet (Kadın, Erkek)	240	1,00	2,00	1,5000	,50100
Sınıf Düzeyi (1, 2, 3, 4)	240	1,00	4,00	2,5000	1,11800
Ekonomik Durum	240	1,00	3,00	2,0000	,70850

Tablo 2 de katılımcılara ait demografik özelliklerin betimsel dağılımı verilmiştir. Toplam 240

öğrencinin katılım sağladığı araştırmada, cinsiyet dağılımının (Ort=1.50) tam bir denge sağladığı ve

örneklemin %50 kadın, %50 erkek öğrenciden oluştuğu görülmektedir. Sınıf düzeyine yönelik ortalamaların 2.50 çıkması, araştırmanın üniversite eğitiminin tüm kad-
emelerinden (1, 2, 3 ve 4. sınıf) eşit sayıda öğrenciyi

kapsadığını doğrulamaktadır. Algılanan ekonomik du-
ruma ilişkin elde edilen bulgular ise, çalışma grubunun
ağırlıklı olarak orta gelir düzeyine sahip ailelerden
geldiklerini ortaya koymaktadır.

Tablo-3:

Kırılğan Narsisizm Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

Grup	N	X̄	S	t	p
Kadın	120	33,18	4,92	5,82	,003
Erkek	120	29,05	5,14		

Tablo-3 verileri değerlendirildiğinde, kırılğan narsisizm düzeyinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır [t(238)=5.82, p<.05]. Puan ortalamalarına bakıldığında; kadın öğrencilerin kırılğan narsisizm düzeylerinin ($\{X\}=33.18$), erkek öğrencilerin

ortalamalarından ($\{X\}=29.05$) anlamlı derecede daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu, kadın öğrencilerin reddedilme hassasiyeti ve sosyal onay ihtiyacı gibi kırılğan narsisistik eğilimleri erkek öğrencilere oranla daha yoğun deneyimlediklerini ortaya koymaktadır.

Tablo-4:

Kırılğan Narsisizm Puanlarının Sınıf Düzeyine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Gruplar	N	X̄	F	p	Anlamlı Fark (Scheffe)
Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	60	32,45	1,72	,164	-
	2. Sınıf	60	31,10			
	3. Sınıf	60	33,05			
	4. Sınıf	60	29,80			

Tablo-4 incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin kırılğan narsisizm puanlarının öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık sergilemediği tespit edilmiştir [F(3, 236)=1.72, p>.05].

Tüm sınıf seviyelerinde benzer narsisistik eğilimlerin gözlenmesi, bu kişilik yapısının akademik kideden bağımsız olarak gelişimsel bir süreç sergilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo-5:

Kırılğan Narsisizm Puanlarının Ekonomik Düzey Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Ekonomik Durum	1. Düşük	60	37,24	14,32	,000	1 > 2, 1 > 3
	2. Orta	120	31,45			
	3. Yüksek	60	26,12			

Tablo 5'e göre, öğrencilerin kırılğan narsisizm puanlarının algılanan ekonomik düzeye göre anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır [F(2, 237) = 14,32, p < .05]. Buna göre yapılan test sonuçlarına göre; ekonomik düzeyini "düşük" olarak tanımlayan öğrencilerin kırılğan narsisizm puanlarının ($\{X\}=37.24$), "orta" ($\{X\}=31.45$) ve "yüksek" ($\{X\}=26.12$) düzeydeki öğrencilere göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu bulgu, düşük gelir algısının bireylerde eksiklik hissi tetikleyebileceğini ve bu durumun dış onay arayışı ile karakterize olan kırılğan narsisistik savunmaları artırabileceğine işaret etmektedir (Zeigler-Hill vd., 2011).

5. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırma üniversite öğrencilerinin kırılğan narsisizm düzeylerinin cinsiyet, sınıf düzeyi ve ekonomik düzey demografik değişkenlerle ilişkisini incelemeyi amaçlamıştır. Bu kapsamda elde edilen bulgular mevcut literatür ve kuramsal yaklaşımlar ışığında değerlendirilip tartışılmıştır. Araştırmanın ilk bulgularından biri cinsiyet değişkeninde kadın öğrencilerin kırılğan narsisizm puanlarının erkek öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermesidir. Bu durum toplumsal bakış açısının kadınları duygusal hassasiyete ve sosyal onay ihtiyacı arayışına girecek şekilde yetiştirilmesiyle ilişkilendirilebilir; çünkü kırılğan narsisizme sahip

kişiler öz saygılarını korumak için dış onaya ve geri bildirimlere ihtiyaç duyarlar. Literatürde kırılğan narsisizmin düşük özsaygı ve reddedilme duyarlılığı ile ilişkili olduğu göz önüne alındığında, kadın katılımcıların daha yüksek kırılğan narsisizm puanına sahip olması, eleştiriye karşı geliştirilen savunmacı bir mekanizma olarak yorumlanabilir. Araştırmanın bir diğer sonucu, öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıf düzeyinin kırılğan narsisizm puanları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediğidir. Bu bulgu, üniversite eğitimindeki sınıf düzeyi gibi akademik seviyelerden öte, narsistik özelliklerin gelişimsel süreçlerin çok daha erken dönemleriyle ilişkili olduğu görüşünü destekler nitelikte olabilir. Freud'un [4] belirttiği üzere narsisizm örüntüsünün temelleri bebeklik ve çocukluk dönemlerinde başlamakta, ebeveyn davranış ve tutumları ile erken dönemde yaşanan narsisistik zedelenmeler kişiliğin bu yönünü şekillendirmede etkili olmaktadır. Araştırmada öğrencilerin her sınıf düzeyinden, benzer puanlar alması, narsisizmin akademik seviyeden çok derinleşmiş kişilik örüntüleri ve bağlanma stilleriyle ilgili olduğunu gösterir nitelikte olabilir. Ekonomik düzey değişkenine bakıldığında ise, gelir düzeyini "düşük" olarak belirten katılımcıların en yüksek kırılğan narsisizm puanı sonucuna ulaşılmıştır. Kırılğan narsisizm kavramının; yetersizlik, boşluk hissi ve yoğun utanma duygularıyla ilişkili olduğu göz önüne

alındığında düşük ekonomik refah algısı, kişinin kendisini yaşatlarıyla kıyaslamasına ve "özel olma" arzusunun sosyal engellerden ötürü ketlendiği narsistik yaralanmayı derinleştiriyor olabilir. Kırılgan narsisizmin bireyin zayıf kendilik yapısıyla ilişkili olduğu bilinmektedir; ekonomik kısıtlılıklar ise bireyin kendisini yetersiz ve değersiz hissetmesine sebep olan dışsal bir stres kaynağı olduğundan kırılgan narsisizm düzeyini artırmada etken olabilir. Sonuç olarak, üniversite öğrencilerinde görülen kırılgan narsistik eğilimlerin temelinde, yetersizlik duygusu ve bu duyguya karşı geliştirilen bir savunma mekanizmasının yattığı görülebilir. Araştırma bulgularına göre; cinsiyet değişkeninde özellikle kadın öğrenciler ve ekonomik düzey değişkeninde düşük ekonomik refah yaşayan grupların, narsistik özellikleri daha çok barındırdığını göstermektedir. Üniversite ortamında öğrencileri benlik saygılarını koruma amacıyla dış onay arayışı veya sosyal kaçınma gibi yöntemlere yönelebilirler. Bu bağlamda yukarıda verilen tüm bilgilere dayanarak üniversite psikolojik danışmanlık birimlerinin özellikle bu gizlice kendini yansıtan narsistik özellikleri, hassasiyetleri tanınması ve risk altındaki gruplara yönelik öğrencilerin akademik ve sosyal uyumunu artırma amaçlı benlik saygısını artırmaya yönelik destekleyici ve önleyici çalışmalar planlaması önerilebilir.

References:

1. Ekici, D. (2017). *Üniversite öğrencilerinde narsistik kişilik eğilimlerinin özne iyi oluş ve algılanan anne baba tutumları açısından yordanması* (Master's thesis, Necmettin Erbakan University (Turkey))
2. Miller, J. D., Hoffman, B. J., Gaughan, E. T., Gentile, B., Maples, J., & Campbell, W. K. (2011). Grandiose and vulnerable narcissism: A nomological network analysis. *Journal of Personality*, 79(5), 1013–1042.
3. Karaaziz, M. ve Erdem Atak, İ. (2013). Narsisizm ve narsisizmle ilgili araştırmalar üzerine bir gözden geçirme. *Nesne*, 1(2), 44-59.
4. Freud, S. (2006). *Narsisizm üzerine ve Scherber vakası* (M. Atakay, Çev.). Metis Yayınları. (Orijinal çalışma 1914 yılında yayımlanmıştır).
5. Ozan, E., Kırkpınar, İ., Aydın, N., Fidan, T. ve Oral, M. (2008). Narsistik kişilik bozukluğu gelişim süreçleri ve yaşamı. *RCHP*, 2(1-2), 1-10.
6. Press, U., & Kohut, H. (1977). The restoration of the self. *New York: International*.
7. Özmen, E. (2006). *Kendini tanıma rehberi*. Sistem Yayıncılık.
8. Kernberg, O. (1999). *Sınır durumlar ve patolojik narsisizm* (M. Atakay, Çev.). Metis Yayınları. (Orijinal çalışma 1975 yılında yayımlanmıştır).
9. Atay, S. (2009). Narsistik Kişilik Envanterinin Türkçeye standardizasyonu. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11(1), 1-22.
10. Rozenblatt, S. (2002). *In defence of self: The relationship of self-esteem and narcissism to aggressive behavior* [Doktora tezi, Long Island University]. ProQuest Dissertations and Theses Global.
11. Penney, L. (2002). *Workplace incivility and counterproductive workplace behavior (CWB): What is the relationship and does personality play a role?*

[Yayınlanmış doktora tezi]. University of South Florida.

12. Ekşi, F. (2012). Narsistik kişilik özelliklerinin internet bağımlılığı ve siber zorbalığı yordama düzeyinin yol analizi ile incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(3), 1683-1706.
13. Akgün, S. ve Uysal, A. (2019). Narsisizm ve ilişkisel değişkenlerle etkileşimi üzerine bir inceleme. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 11(Ek 1), 125-138.
14. Ellis, H. (1898). Auto-erotism: A psychological study. *The Alienist and Neurologist*, 19, 260–299.
15. Kernberg, O. F. (1985). *Internal world and external reality: Object relations theory applied*. Jason Aronson.
16. Kealy, D., & Rasmussen, B. (2012). Veiled and vulnerable: The psychotherapy of leading-edge narcissism. *Clinical Social Work Journal*, 40(3), 356-365.
17. Pincus, A. L., Ansell, E. B., Pimentel, C. A., Cain, N. M., Wright, A. G., & Levy, K. N. (2009). Initial construction and validation of the Pathological Narcissism Inventory. *Psychological Assessment*, 21(3), 365–379.
18. Ackerman, R. A., Witt, E. A., Donnellan, M. B., Trzesniewski, K. H., Robins, R. W., & Kashy, D. A. (2011). What does the Narcissistic Personality Inventory really measure? *Assessment*, 18(1), 67–87.
19. Paulhus, D. L., & Williams, K. M. (2002). The Dark Triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of Research in Personality*, 36(6), 556–563.
20. Miller, J. D., Hoffman, B. J., Gaughan, E. T., Gentile, B., Maples, J., & Campbell, W. K. (2011). Grandiose and vulnerable narcissism: A nomological network analysis. *Journal of Personality*, 79(5), 1013–1042.
21. American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.)
22. Ronningstam, E. (2005). *Identifying and understanding the narcissistic personality*. Oxford University Press.
23. Campbell, W. K., Hoffman, B. J., Campbell, S. M., & Marchisio, G. (2011). Narcissism in organizational contexts. *Human Resource Management Review*, 21(4), 268–284.
24. Krizan, Z., & Johar, O. (2015). Narcissistic rage revisited. *Journal of Personality and Social Psychology*, 108(5), 784–801.
25. Brummelman, E., Thomaes, S., Nelemans, S. A., Orobio de Castro, B., Overbeek, G., & Bushman, B. J. (2015). Origins of narcissism in children. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 112(12), 3659–3662.
26. Morf, C. C., & Rhodewalt, F. (2001). Unraveling the paradoxes of narcissism: A dynamic self-regulatory processing model. *Psychological Inquiry*, 12(4), 177–196.
27. Back, M. D., Küfner, A. C., Dufner, M., Gerlach, T. M., Rauthmann, J. F., & Denissen, J. J. (2013). Narcissistic admiration and rivalry: Disentangling the bright and dark sides of narcissism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 105(6), 1013–1037.

28. Foster, J. D., Shrira, I., & Campbell, W. K. (2006). Theoretical models of narcissism, sexuality, and relationship commitment. *Journal of Social and Personal Relationships*, 23(3), 367–386.
29. Wright, A. G., Stepp, S. D., Scott, L. N., Hallquist, M. N., & Pilkonis, P. A. (2017). The effect of pathological narcissism on interpersonal and affective processes in social interactions. *Journal of Abnormal Psychology*, 126(7), 898-910.
30. Zeigler-Hill, V., Clark, C. B., & Pickard, J. D. (2011). Narcissism and self-esteem reactivity: The role of adult attachment. *Journal of Personality*, 79(5), 907-934.
31. Otway, L. J., & Vignoles, V. L. (2006). Narcissism and childhood recollections: A quantitative test of psychoanalytic predictions. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 32(1), 104-116.
32. Schoenleber, M., Roche, M. J., Wetzell, E., Pincus, A. L., & Roberts, B. W. (2015). Development of a brief version of the Pathological Narcissism Inventory. *Psychological Assessment*, 27(4), 1520-1525.
33. Akhtar, S., & Thomson, J. A. (1982). Narcissistic personality disorder: A clinical review. *The American Journal of Psychiatry*, 139(1), 12-20.